

Paagjældende selv kunne ordne deres Sager og ikke trættes derom, have Domstolene Intet dermed at bestille; deri ligger, at fornuftigviis kun Trætter over Skifter skulle kunne bringes ind til judicial Afgjørelse, til Domsfælbelse. Men Offentligheden er ved Siden deraf kommen til den Indsigt, at naar man lod Skiftesager, der kunne antage et stort Omfang og have en stor Betydning, ganske arbejde sig selv igjennem, vilde der ofte fremstaae Trætter, der vilde spinde sig langt ud og blive til Tab for Mange, medens man kunde have hindret dem, naar man havde mødt dem itide med gode Raad og Dplysninger. Derfor er det Offentlige traadt til, ikke som Dommer, men som Forvalter — derfor er Ordet Skifteforvalter ogsaa blevet brugt — som Tilshynsværge, som værende tilstede for at give den Dplysning om Lov og Ret, som de Paagjældende formodes ikke at have, som en Forligscommisfær for at bringe dem til at forstaae hverandre indbyrdes og til paa den nemmeste Vei at falde tilføie. Først naar enten Parterne indbyrdes ikke kunne enes og opnaae et godt Resultat, eller naar den saaledes af det Offentlige ansatte Forvalter eller Værge griber ind paa en saadan Maade, at Parterne ikke kunne være tilfredse dermed, bliver der Spørgsmaal om judicial Afgjørelse, om Henvendelse til Domsmagten. Men er det da forstaaeligt og rigtigt at neblægge Domsmagten hos den Mand, der allerede har deeltaget i den hele Trætte og selv maastee staaer som Part? Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Zessen) nævnte et specielt Tilfælde og sagde: Derjom Skifteforvalteren skulde have opstillet, jeg troer det var Ordensfølgen af Lodtagerne, og de Vedkommende ikke vare tilfredse dermed, saa vilde han naturligviis rette den, men dette er jo et af de ganske simple Tilfælde, som kunne afgjøres ved et Regneskifte; men der kan være langt mere tvivlsomme Tilfælde, hvor det er bedre at kunne henvende sig til en Domstol, og saa vil jeg dog spørge, om det nu staaer sig saaledes med Skifterne, at man ikke kan henvende sig til en Domstol. Det har jeg aldrig forstaaet; men hvorfor kommer man ikke til det? Ja, jeg skal i den Henseende, hvis den ærede Formand tillader det, tage mig den Frihed at

oplæse nogle Ord af Ordføreren i Udvalget fra forrige Sessjon; han siger: „Saalænge nemlig Skiftecommissionens Beslutninger og Kjendelser staae under umiddelbar Appel til Højesteret“ — dette gjælder nemlig her i Kjøbenhavn — „ville de med saadan Appel forbundne Omkostninger og det deraf flydende Ophold i de fleste Tilfælde være for store til, at Parterne ville inlade sig paa Appel.“ Det vil altsaa sige, at det, som ærede Medlemmer og Justitsministeren ønske at holde fast, er, ved Hjælp af den Kostbarhed, der nu er forbundet dermed, at affrække Parterne fra at faae en Domskjendelse. Det, man søger igjennem Mindretallets Udcast, er i de saa Tilfælde — og den ærede Minister har sagt, at i det Hele vare dog de Tilfælde, hvor en saadan Domskjendelse var nødvendig, kun saa — at opnaae en let og billig Afkomst for Parterne til at faae deres Sag undersøgt, paadømt og paa kjendt af en Domstol, der stod udenfor Skifteforvalterne, ligesom den, man vil have for Politisager, thi der er virkelig nogen Lighed derimellem, og som skal staae udenfor den egentlige Politimester. Hvad er det, som Politimesteren nu gjør, og som man vil have fra ham? Det er jo i Grunden ikke Andet end Afgjælfelse af Kjendelser — i en anden Materie, ganske vist, men det gjør Intet, Ligheden er overordentlig stor, om Forholdet end ikke er absolut det samme. Saavel den ærede Minister som den ærede sidste Taler har sagt: Men er da ikke Repartitionen — det er Fordelingen, men naar man taler juridisk kan man egentlig ikke tale Dansk, og det er en af de Aarsager, hvorfor vi saalidt komme til at forstaae hinanden, thi Trætten ligger hovedsagelig i Forsvaret for den latinske Sura, som vil herske, og vore danske Begjærligheder, som gaae løs paa at stille Sagen simpel og ligefrem; det, der her virkes for, er en 17de Assessor, og han skal være af denne Domstol, for at det sikkert skal blive en juridisk Candidat med bedste Character. Derjom der blev en Skiftecommission, hvori denne Betingelse ikke var, saa kunde de danske Jurister ogsaa komme i Betragtning og vi tilsidst faae de samme gode Afgjørelser for billigere Kjøb; men man under os aldrig en billig Regjering. Jeg tager kun dette en pas-